

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra 1 kor. Egy óra 50 fill.
 Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvasó szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

A „leszerelés” eredménye.

Jóleső megdöbbenéssel olvastam Veszprémy Istvánnak, a hajduvármegyei függetlenségi párt elnökének nyílt levelét, melyben a Kossuth-pártnak eredmény nélküli leszerelése feletti bánata folytán elnöki tisztségéről lemond.

Jól esett a keserűséget olvasni, mert mindig vigasztaló, ha bánatunkban osztályosokra találunk; de megdöbbenett a következmény, hogy t. i. lemond. Lemondásának súlya óriási teherrel nehezedik bele a megye politikai mérlegébe épen most, mikor az annyira rettegett választások küszöbén vagyunk. Ezt politikai ellenfeleink kihasználhatják, reá mutatván a választók előtt, hogy ime maga a vármegyei elnök sem tartja igazi függetlenségi politikának azt, a mit a vármegye többsége követ. Holott a Kossuth Ferencz féle alkuvó és leszerelő politika iránt tulajdonképen csak a képviselők, egyéni barátság és különféle érdek által összealkotott közvetlen környezete mutat látszatszerű lelkesedést; a nép nagy tömege ma is Bocskai fejedelem és Kossuth Lajos hagyományai iránt lelkesül s azt tartja, hogy a fegyvert le-

tenni addig nem szabad, míg a függetlenség és szabadság feltételei törvényes biztosítékot nem nyernek. Természetes, hogy a nép eme meggyőződése szervezett formában nem nyilatkozik; mert nincsen ember, a ki az agitáció tüzével oda hevítse a kedélyeket, hogy esetleg képviselő buktató megnyilatkozások támadjanak. A beszámolók, hivatalos pártgyűlések ellenben működnek, dolgoznak; a sürgöny nem is olyan drága, a bankett nem is olyan kellemetlen és így támad egészen visszás kép a nép hangulata felől; annyira, hogy még a megyei párt elnök is megtévesztetik.

Veszprémynek nincsen tehát oka a lemondásra, mert a vármegye független polgárainak nagy tömegével politikai ellentétbe nem került. Legyen elég erőnk fenntartani a hanyatló lobogót és kitartani rekkenő hőségben, dermesztő hidegben, zivatarban, égi háboruban az örállomásokon; ezt parancsolja nekünk az a hivatás, melyet függetlenségünk teljes kivívásának célja ruház reánk.

Ha a következetlen, kapkodó, alkuvó politikát alá nem irjuk, ha Kossuth Ferencz politikájáért lelkesedni

nem tudunk, el lehetünk készülve reá, hogy a nagy Kossuth gyalázóiként próbálnak bennünket pellengérré állítani. De ez ne tántorítson meg bennünket. Mi egy Kossuth nevet ismerünk, tisztelünk és imádunk; ez a mi evangéliumunk, melyben ott van nemzetünk mult dicsősége, szájalmas jelenünk vigasztalása, jövőnk biztató reménye; ez Kossuth Lajos neve! Ez a név minket nem arra kötelez, hogy annak minden családi hordozóját kövessük árkon bokron keresztül, hanem arra, hogy a mit ez a nagy név jelez: a magyar nemzet függetlenségét és szabadságát, azért harcoljunk kitartással, soha nem hülő lelkesedéssel, alkuvás és megállás nélkül egész a diadalomig. Ezt a nevet nem beteges családi önértéssel, hanem egészséges hazafiui öntudattal kell hordozni.

Szemünkbe vágják azt is egyesek, hogy a harc folytatásával a klerikalizmust szolgáljuk. Mi a harcot sürgettük Khuen ellen, azt sürgetjük Tisza ellen; amaz klerikális volt, ez liberális; de mindkettő nemzetietlen. Mi tehát független nemzeti politikánkkal következetesek vagyunk és sem liberális, sem klerikális látszatokkal magunkat meg-

Tedej veszedelme.

(Hajdu történet.)

Puha, fehér ökörnál szalldogál az őszi verőfényben; a vidiföldön csak úgy, mint a varjasi düllőbe, tedeji járásba; de mintha itt a Tedejen csillogóbb volna, selymesebben imbolyog a napsugárban s libegve száll a kopaszszáru nyurga kökörösinekre, fü közé lapuló réti boglárkákra, mintha tündér menyasszonyok széjjel tépett arafátyola volna, olyan könnyű, olyan lenge . . . Amint heverek a kaszálón, fejemet egy vakondok turáson nyugtatva — ó Istenem, be királyi vándos — s álmódzva nézem a felettem repülő fényes szálacskákat, soha ilyet! Mi jut eszembe róla? Szomorú pusztulása a Tedejnek, aminek bizony-bizony az volt az okozója, egy széjjel tépett menyasszonyi fátyol.

Ugy történt ez az eset, hogy — ejnye-ejnye, hogy is kezdjek hozzá.

— Hogy a Tedejen nem volt dalibb legény Kerékgyártó Mihálnál, ragyogós szeméhez csak a hajnali csillagot hasonlították, bár ne lett volna olyan szép inkább, nem lett

volna annak a szerencsétlenje Becskereki Erzsi! Vagy az Isten tudja, lám a kökör csin se várja be a tavaszt, igyekszik kinyitni, mit se gondolva a közeledő téllal. Így volt ez is, mert a Felettünk Való szivert a mi érez, szeret, vágyakozik mindnyájunknak adott, de erős lelket nem, a mi elébb fontolgat és gondolkozik s utóvégre is magára rakja a szokások bilincseit, megkötözi magát az ugynevezett illendőség lánczival.

Ó de ők szegények nem így cselekedtek, mert, — no de most már csak ne okoskodjunk, hogy a lilimok lehullanak az természetes, csak abban van a különbség, hogy az egyiket ha letörök: tükör alá teszik, a másikba meg ha gyönyörködnek is, de csak ott hervad el a szárán.

Hej, hej Kerékgyártó Mihály bár ne lett volna olyan szép szemed, akkor talán nem lett volna szerelmek árulója, életetek megrontója az Erzsi mostoha anyja.

Rimánkodott pedig Kerékgyártó Mihály papnak, kurátornak, elöljárásnak, ne bántásák az ő hervadó lilimát, hiszen kalapjához tüzi, holtig megbecsüli; de azok a fejkébe vették, hogy bűn követtetődött el, a mit büntetni kell. Bárha felesége lesz is

Kerékgyártó Mihálnak Becskereki Erzsi, de bollaáért szenvedjen meg, példa gyanánt szolgálván. És kimondatott az ítélet: Becskereki Erzsi három egymást követő vasárnapon ecclesiát kövessen, haja levágtatván, az urvacsorájától félesztendeig eltiltassék, és negyven kemény pácza ütessel illettessék Kerékgyártó Mihály.

Mihály a negyven páczaütéseket fel se vette, de hogy az Erzsi hőszin vállát a meggyalázó seprével illették, a térdhajlásáig leomló, aranyosan fénylő, puha selyem haját kegyetlenül tövéig levágták, az végképpen elkeserítette, s ha még arra is gondolt, hogy ime jön a vasárnap, s az ő bálványának egyetlenének kis csitri hajával, oda kell állani a templom ajtóba s harmat arczát a szegény biborával, égető lángjával önti majd el minden ráeső tekintet, e gondolat — mondom — majd megörjítette. És zaklatott lelkében az a borzasztó gondolat villant fel: „Ne legyen hát neki hova állni, hadd kukorikoljon a vereskakas annak a templomnak a tetején, a hol az ő egyetlenét úgy meg akarják alázni.”

Gondolatnak is borzasztó ez, de nem páratlan; mert Herostrates is megcselekedte

MODERN GŐZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.
 Telefon. vvvvvvv Gyűjtő kocsis.

tévesztetni nem engedjük. De hol van a következetesség azoknál, a kik mind a klerikalís, mind a liberalís kormány-nak hűségesen leszereltek?

Még ezzel a leszerelés szóval is van egy kis számadásunk; sokan — különösen olyan sulytalan alakok, a kik egyéni könnyűségük miatt a kormánypárttal való szövetség által teremtett politikai hálón nem tudják áttörni maguk, tiltakoznak a leszerelés szó ellen; ők nem szereltek le, csak nem harcolnak; épen oda megy ez ki, hogy nem tettük le a fegyvert, csak kiengedtük esni a kezünkből, nem paktáltunk, csak szerződésre léptünk. Kétségbe esett állapot már az, mikor nagy elvi bottlásokat szó-hasogatással próbálunk kendőzni.

Mind ezek tévedések és kicsinyes törekvések; másfelől a hajduság ősi tradíciói arra köteleznek bennünket, hogy megálljunk sziklaszilárdan és ne hagyjuk gazdátlanul a szabadság zászlaját, a mit a nagy fejedelem a cél eléréséig folytatandó örökös küzdelem kötelezettségével adott átál hős hajduinak. Előre hát és megyei elnökünk ne a visszavonulás, hanem a cselekvés riadóját fujja meg.

Dr. Baltazár Dezső.

Magyaros üdvözet.

Az új honvédelmi miniszter Debreczenhez.

Rokonszenves, meleg hangú válasz érkezett ma Debreczen város közönségéhez Nyíry Sándor honvédelmi miniszterrel, aki nem is olyan régen működött itt, mint ezredparancsnok. Az ő leirata kiválik a kaptafára húzott miniszteri leiratok közül. A leirat szövegét a következők:

puszta hiúságból, szegény Kerékgyártó Mihálynak már mégis csak több oka volt rá.

Mohó éhséggel szálltak a bűnös kéz észlette lángok fedélről-fedélre, s a következő reggel kormos falait látta már csak a Tedejnek, alig találva egy-két ép házat. Lassanként átszállingóztak a lakosok a szomszéd városokba, s mint a Nánás város levéltári jegyzeteiben olvasható, hét család is telepedett ott le egyszerre. Ugy hogy 1620-ban a tulajdonos, Ramocsaházy István panaszkodva kérte az adományozót, Báthory Gábort, hogy engedje meg neki, hogy eladhassa, mert mint mondja: „elfutottak róla a parasztemberek és csak Nánáson is sokan maradtak, hajdúvá lévén és egyéb helyen is vannak benne.”

Kerékgyártó Mihályt és Becskereki Erzsit nem látta többet a környéken senki, El is felejtették őket, hogy valaha a világon voltak.

Talán nekem se jutottak volna eszembe soha, ha nem látnám most fölöttem szállodálni az ökörnál fényes fehér szálaeszkait, a melyek imé olyanok, mintha a Becskereki Erzsi széjjeit épített fátyolának foszlányai volnának...

Deák Juliska.

„Örömmel vettem Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának folyó évi november hó 26-án 307/15762-1903 bkgy szám alatt hoztam intézett feliratát, melyben engem honvédelmi miniszterre történt legkegyelmesebb kineveztetésem alkalmából üdvözlő és felelősségteljes állásomban hazafias támogatásáról biztosítani sziveskedett.

Mindenkor kellemesen gondolva vissza arra az időre, melyet mint ezredparancsnok Debreczenben töltöttem, ma is élénken él bennem kedves emléke azoknak a szívélyes érzelmeknek, melyeket a nemes város törvényhatósága részéről mindig tapasztalni szerencsém volt és azoknak a közvetlen meleg személyes köteleknek, melyek ma is számos szállal fűznek e virágzó, kedves szép városhoz.

Ezen mindenkor szeretettel ápolta régi szívélyes viszony fennállásának nagyrabecsült tanujale gyanánt, legmelegebben köszönöm és teljes szívből viszonozom Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának szíves üdvözlését. Ismerve azt a minden nemes és hazafias czei iránti önfeláldozó lelkes odaadást, mely Debreczen sz. kir. város törvényhatóságát és egész közönségét áthatja, legkészségesebben biztosíthatom a tisztelt törvényhatóságot, hogy Debreczen sz. kir. város érdekeit, amennyiben ezek hatáskörömet érintik, mindenkor melegen szívemen fogom viselni.

Budapesten, 1903. dec. hó 16-án Nyíry Sándor honvédelmi miniszter.

Tisztviselők fizetéspótléka.

Lukács László pénzügyminiszter az állami tisztviselők fizetéspótlékáról szóló törvényjavaslatot ma nyújtotta be a képviselőháznak:

A törvényjavaslat rendelkezései szerint a fizetéspótlék 16.000.000 koronát teszi s abban a III—XI. fizetési osztálybn tartozó állami tisztviselők, az állami néptanítók, tanítónők, kisdudovonók, a postai, táviradai és telefonos kezelők, az altisztek és szolgák, a pénzügyőrség s a fővárosi államrendőrség legényei részesülnek. Ezzel szemben azonban fokozatos előléptetés rendszerét a törvényhozás további intézkedéséig felfüggeszti a kormány; továbbá beszüntetett többféle illetményt vagy beleszámítja a pótlék összegebe. Az altisztek és a szolgák a személyes pótlékon kívül lakáspénz-pótlékot is kapnak, ellenben semmiféle pótlékot nem kapnak azok az állami alkalmazottak, akik már nincsenek tényleges szolgálatban. A pótléknak folyósításáról elrendeli a javaslat, hogy az 1903. január elsejétől a törvény hatálybalépteig eltelt időre a pótlékok egy összegben, azontul pedig a fizetésre mervadó határozatok szerint fizetendők ki.

Országgyűlés.

A képviselőház mai ülésén a Polónyi szombati kirohanására dobták vissza a gerelyt a megtámadottak, Holló Lajos, Kaas Ivor báró, Apponyi Albert gróf képviselők. Különösebben az Apponyi gróf kijelentései keltettek nagyobb érdeklődést. Ezen felszólalásokkal és a menetelmi ügyek tárgyalásával lemorzsolódott az ülés.

Perczel Dezső elnökölt.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtotta az állami alkalmazottaknak engedélyezendő jutalékról szóló törvényjavaslatot. A pénzügyi bizottsághoz utasítja. Napirend előtt Holló Lajos reflektál

Polónyi szombati beszédére, a melyben a harcros ellenzék ellen támadást intézett. Nem áll az, hogy a harcrosok személyi politikát üznének. Az sem áll, hogy azon a délutáni konventikulumon arról volt szó, hogy az akezió tisztán Tisza megbuktatására irányul. Akkor és ott azért gyűltek össze az obstrukció vezetői Polónyi lakásán, hogy a harc taktikáját beszéljék meg. Ezeket akarta csupán rektifikálni. (Helyeslés a baloldalon.) Az akezióban jövőre is meggyőződésüket követik és nem fognak megtántorodni. (Helyeslés a baloldalon.)

Kaas Ivor báró szintén Polónyi beszédével foglalkozott.

Apponyi Albert gróf Polónyi beszédét rektifikálni akarja. Polónyi azt mondta, hogy szóló az exlexre nézve, úgy nyilatkozott, hogy ha exlexben feloszlatnák a hazat, akkor szóló megmaradna továbbra is az elnöki székben és tovább elnökölné, bár a hazat feloszlassák. Ez igaz. (Taps a baloldalon.) Csak a színezés helytelen, az a szín, a melylyel Polónyi a dolgot belevonta. Nem áll az, hogy az obstrukciót bátorította volna. Nem, csupán helyes közjogi állásponton volt mindég. A chlopy-i hadparancsot is vonatkozásba hozta Polónyi szólóval. Ebben is ténybeli tévedés foglaltatik. Lepelni valójában nem volt és nem lesz. *Mindenki tudta, hogy a chlopy-i sérelmet felirattal akarta a szabadelvűpárt orvosoltatni.* Nemcsak szóló adott ennek kifejezést, hanem a szabadelvűpárt jórésze is, azzal, hogy a feliratot felküldjék, ha nem purián nyilatkozik meg a korona. Ez megtörtént és így a felirat elesett, **de kijelenti, hogy a királyi kéziratot sem tartalmában, sem formájában, teljesen kielégítőnek nem tartotta.** (Helyeslés a szélső-baloldalon.) De pótolta (?!) a dologban a szabadelvűpárt ismeretes határozatával, a melyet Mudrony Gyula terjesztett elő. Bekövetkezett az, a mit a felirattal elérni akart és így a felirat szükségessége elmaradt. Végül Polónyi kifejezte, hogy csalódott szölcében a magyar nyelvért folytatott küzdelem dolgában. Szóló tovább küzd ezért, de a nemzet erőviszonyaihoz képest teszi ezt. Mindenkor a saját meggyőződése fogja vezérelni és így nem beszélhet Polónyi arról, hogy szóló derekát beadta volna. Nem hiszi, hogy Polónyi pártja nevében beszélt. A szabadelvűpárt lehetővé tette, hogy szóló benmaradjon, amennyiben a létszám megállapításra vonatkozó felfogását osztotta, ha az az a felett való döntést a véderéreform idejére halasztotta és tartotta fenn. A mi az alkotmányjogi differenciát illeti, benmaradt daczára annak, hogy fenállott a különbség, de benmaradt azért, mert szezessziót provokálni nem akart.

Olay Lajos: Mégis ki kellett volna lépnie!

Zboray: Hát te, a ki harcros voltál, mért nem léptél ki.

Olay: Az nem elvi kérdés!

Apponyi Albert gróf: A parallel ülések miatt lepett ki, már pedig a házszabályuralom elvi kérdés. *Meggyőződése volt, hogy házszabálysértés történt és ezért lépett ki a szabadelvűpártból,* illetve azt elég oknak tartotta arra, hogy pártállást változtasson. Politikai reputációja érdekében tartotta szükségesnek ezeket elmondani, addig is míg alkalmá lesz nézetét bővebben is kifejteni. (Taps a baloldalon.)

Elnök pótlóan rendreutasítja Polónyit, a ki a szombati ülésen azt a kifejezést használta, hogy hitvány, aljas rágalom.

A napirendre tértek át, a mentelmi ügyek tárgyalására.

MANDEL és TÁRSA Debreczen, Piacz-utca 44. sz.

Oriási választék mindennemű női, férfi és gyermek cipőkben, valamint csizmákban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Mérték szerinti megrendelések (kényes lábakra is) saját műhelyünkben készülnek. **Kitűnő minőség! Verseny árak! Elegáns forma!**

Közigazgatási hírek.

A világitási bizottság ma délután 3-tól 5 óráig ülést tartott a légszeszgyárban. E bizottsági ülésen Körner Adolf tanácsnok elnöklésével résztvettek Szabó Kálmán (nagykereskedő), Oláh Károly tanácsnok, dr. Magoss György tiszteletbeli főügyész, Garda Dezső fűtőházi főnök, K. Kiss József nyug. tanár, Roncsik Lajos főszámvevő és Debreczeni Lajos légszeszgyári igazgató. A folyó ügyek tárgyalása során örömmel vették tudomásul, hogy a légszesz fogyasztás, a légszesz lángok bevezetése állandóan emelkedik.

A főiskolai ifjuság lapja. A kollegiumi ifjuság irodalmi társaságának lapját, a *Főiskolai Lapokat* idáig kedvezményes árban nyomta a városi nyomda. Azonban az eddig h. zilag kezelt nyomdát, mint tudjuk, most már magánüzletre fordította át a város, tehát azt kéri az ifjak a tanácsból, hogy a régi kedvezményt terjesszék ki az ifjuság lapjára a változott viszonyok között is. Nem hisszük, hogy különös nagy akadály volna az ifjak kérelmének; hisz nem az első eset, hogy ott ujságot kedvezményes árban nyomnak.

Egyházi élet.

Karácsonyi istentiszteletek. A debreczeni református híveknek ünnep 1. napján reggel 9 órakor minden templomban Urvacsoraosztás lesz. A nagytemplomban predikál Jánosy Zoltán lelkész, agendázik Simon Imre esk. felügyelő. Kistemplomban predikál Csighy Andor s. lelkész, agendázik Dicsőfy József lelkész. Kossuth-u templomban predikál Szele György lelkész, agendázik Nagy József képezdei tanár. Ispotályban predikál K. Tóth Kálmán lelkész, agendázik Sáfán Lajos leányisk. tanár. Szegényházban predikál és urvacsorát oszt Hajdu Zsigmond püspöki tanár. Homokkertben predikál és urvacsorát oszt dr. Ferenczy Gyula főisk. tanár. Csapókerthben predikál és urvacsorát oszt Kovács János népisk. felügyelő. I. nap délután, II. nap délelőtt és délután az istentiszteleteket a legátusok végézik.

Ezen hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Kossuth-utcai templomban egy karácsonkor, mint az év utolsó vasárnapján és az év utolsó estéjén Szele György lelkész végézi az istentiszteleteket: az ispotályi templomban pedig — ugyanezen a napokon K. Tóth Kálmán lelkész végézi az Ur szolgálatát.

Istenisztelet a Homokkertben. A második Istenisztelet vasárnap, a hívek nagy érdeklődése mellett folyt le az újabb imaházban. Idevonatkozólag a gyülekezet egyik buzgó, tevékeny tagjától, Békéssy András urtól a következő érdekes levelet vettük: Tekintetes Szerkesztőség! A homokkertben az újabb és bővített Imaházban vasárnap d. e. 9 órakor vette kezdetét a második Istenisztelet. Ez alkalommal az Ur szolgálatát ev. ref. főiskolánk tudós, buzgó tanára, dr. Ferenczy Gyula felszentelt lelkész ur végezte. Nagy hatású beszédét, illetve igehirdetését meghatva áhitattal hallgatta a hívők nagy serege. Teljesen megtelt ez újabb és bővített Imaház helyisége is úgy hogy a kik kint maradtak, nyitott ajtón át a tornácra hallgatták Isten igéjét. Tehát a már bővebb helyiség is szüknek bizonyult, látván ezt, az Istenisztelet multával elhatározták a gyülekezet vezetői a nemes szívű és áldozatkész tulajdonos, özv. Tökés Lajosné urnő beleegyezésével, hogy egy mellék szoba hozzacsatolásával az ideiglenes Imaházat újból bővítik. Így az újabbani bővítési munkát, a szószék elkészítését, fölállítását, valamint a szükséges új padok készitési munkálatait még a karácsonyi szent ünnepek előtt bevégezzük és a karácsonyi első napi Isteniszteletet az Urvacsora osztással ugyancsak dr. Ferenczy Gyula tanár szolgáltatja, az így ujonnan bővített helyiségben. Az átalakítási és berendezési munkálatok csütörtök délig már bevégeztetnek. Annak fölülvizsgálatára dr. Ferenczy Gyula tanár és felszentelt lelkész ur és Harsányi Gusztáv kir. törvényszéki bíró kertgazda ur kérétek föl. Ezen érdekes homokkerti levelet azon megjegyzéssel közöljük, kevés jóindulatára mutat a debreczeni református egyháznak, midőn az új iskolák legmegfelelőbb nagy termei mellett, így engedi házról-házra bolyongani, czélszerűtlen helyiségekben szorongani az egyház buzgó híveit. Hát ezt kinek vagy kiknek a rovására írjuk?

Papi értekezlet a püspöknél. Ma délelőtt a debreczeni ev. ref. lelkészek értekezletre gyűltek Kiss Áron ev. ref. püspökhez, az 1904. évi istentiszteletek sorrendjét állapították meg.

Merénylet a szerkesztő ellen.

Egy bűnszövetség gyilkossági kísérletei.

Ha igaz az a rémregénybe illő történet, melyet a *Hevesmegyei Lapok*-ból olvassuk, akkor semmiképpen sem kedves dolog: *Gyöngyösön* ujságot szerkeszteni; mert ott még orgyilokkal is környékezik a szerkesztőt, a kinek pedig talán legélesebb fegyvere az — olló . . .

Ámde tréfa ide, tréfa oda, valóban megdöbbenő és rémregénybe illő, a mit a „Hevesmegyei Lapok“-ból olvassuk:

„Két évvel ezelőtt történt először, írja a t. laptárs, hogy lapunk szerkesztőjét egy helybeli polgárember felkereste és arra figyelmeztette, hogy élete ellen merényletet szönek. Meg is nevezte az illetőket és el is mondotta, hogy a merényletet melyik este akarják végre hajtani, megjelölte a helyet és megnevezte az egyént, akit a gyilkosságra fel akartak bérelni. Megjelölte a kávéházat, amelyben a gyilkosságra felbujtók érkeztek és csak az ő közbelépése és a feljelentéssel való fenyegetődzése hiúsította meg a már akkor tervezett gyilkosságot.

Később mint egy fél évvel egy helybeli iparos polgár jött szerkesztőségünkbe, azt adván elő, hogy öt vitriol vásárlás czéljából, amelylyel szerkesztőnket szemén akarják önteni, de ő erre nem hajlandó, hanem kötelességének tartja ezt szerkesztőnkek elmondani, mihez tartás végett. Mások mások jöttek azzal a rémhírrrel, hogy 50 forintért akarják felbérelni szerkesztőnkek leütésére, majd ismét mások azt jelentették, hogy agyonlövésére folyik az alku, tehát vigyázzon, mert az élete ellen törnek. Folyó évi június havában egy szerdai napon egyik helybeli iparos polgár figyelmeztette szerkesztőnket, hogy este tartózkodjék otthon, mert egész bizonyos, hogy most már a merénylet végre lesz hajtva.

Ez történt szerdán és szombaton este midőn szerkesztőnk nevével a színházból haza jött a gyilkos támadás csakugyan megtörtént, szerkesztőnket orozva az éj sötétségének leple alatt leütötték és eszméletlen állapotban szállították lakására. Azóta hat hónap mult el, szerkesztőnket az isteni gondviselés megóvta a nagyobb bajtól, felépült sebeikől, élt hivatásának és családjának.

Az első merénylet óta is jöttek olyanok, akiket ismét fel akartak bérelni a gyilkosságra, szerkesztőnkek be is jelentette az eseteket a rendőrségen, de a büntető törvé-

nyünk a felbujtást csak az esetben bünteti, ha az csakugyan végre is hajtatik így tehát azon feljelentés csak most a végrehajtás után válhatik aktuálissá. Hétfőn este hajtott végre a második merénylet, amidőn lapunk szerkesztőjét 7 óra után egy a Bakaisz közből előugró álarozos alak hátba lötte. A bestia keze reszkett, gaz lelkének pokoli szándéka csak részben sikerült, mert a golyó szerkesztőnkek a tomporába furódott és mintegy 9. cm. mélyen az izom közt megakadt . . .

A fentiek után itélve nem a legnyugodalmasabb dolog *Gyöngyösön* lapot szerkeszteni; mert még a más vidékeken divatos korbács, bot megjárna: hanem a vitriol meg a puska . . . Ez már csakugyan nem tréfa.

UJDONSÁGOK.

— **Ki lesz a főispáni titkár?** A legtöbb főispán az esztét a titkárjánál tartja; azért nem egészen közönyös, hogy ki lesz az új főispáni titkár? A mi értesülésünk szerint a legnagyobb a valószínűség arra, hogy a nyitrai főispáni titkárt, Nagy Samu belügyminiszteri fogalmazót helyezik át.

— **Bánffy-pártja Debreczenben** lassan, de biztosan szervezkedik. E zajtalan pártszervezkedésről már közöltünk egy értesítést, a mely az első biztos hír volt ennek a pártnak a hathatós szervezkedéséről. Most újabb értesüléseket vettünk, melyek bizonyosan nem kevesebb feltűnést fognak kelteni és ez az, hogy a híveknek a toborzása az aláírások által meglepő sikeresen jegyeztetik. Midőn az első hiradást adtuk, akkor még a kormánypárt erejének a rovására folyt a toborzás. Az erősen nemzeties jelszavú és törekvésű zászló tevékenyítisztjei a körözött ivenek a kormánypártból, a hajdani nemzeti-pártiak közül és a párton kívüliek sorából nyerték és szervezték első csoportjokat, a mely ma már nemcsak a csatlakozott elemek kiválóságánál fogva bir figyelmet érdemlő erkölcsi súlyal, hanem növekedő számoknál fogva is. Mert biztos helyről értesültünk, hogy *ma már a függetlenségi pártiak* közül is többen csatlakoztak a Bánffy-zászlóhoz. A mit mi nem csodálunk, hisz lesújtó csalódásokat értek meg a kurucz-párttagjai, a midőn látják, hogy miként férközik a sziklavárba a brigadérosi csel-csalos politika; másrészt fent a központban, mint lent a vidéken nagyon elhatalmasodtak a klikkek is, melyek az egyesek önzésének, stréberkedésének melegágyai. Tehát nem csodáljuk, ha a félreszorítottak, a kiábrándultak sorából többen és többen hajlanak oda, a honnét a magyarság erősödését reménylik. Mi követ nem dobunk rájuk, hanem kívánjuk, adja Isten, nehogy újból csalódjanak.

Kicsi haszon nagy forgalom!

Ezt az elvet tüzte ki czélul a **Degenfeld-téren levő „Kendő Királynéhez“** czimzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas **Karácsonyi és Ujévi ajándéktárgyak** egész halmaza **rendkívül olcsón** szerzhető be

Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blonsok 65 krtól. — Tisztelettel

STEIN LASZLÓ.

— **Felolvasó estély.** A debreczeni ev. ref. tanítótestület kedden d. u. 5 órakor az egyházi tanácsteremben felolvasó estélyt tart. Ez estély műsora a következő: 1. Hymnus. Éneklő a tanítói vegyeskar. 2. Bevezető beszéd. Tartja: *Tassi Miklós* testületi elnök. 3. Felolvasás, *Szabó Vilma* tanítónőtől. 4. Szavaltat. Tartja: *Törő Mihályné* tanítónő. 5. Részlet a „*Rinaldó*” operából. Éneklő: *Eöry Mária* tanítónő, harmoniumon kíséri: *Alföldi Béla* tanító. 6. Felolvasás *Csurka István* tanítótól. 7. Szózat. Éneklő a tanítói vegyeskar.

— **Elhunyt urasszony.** A *Matolcsy, Ujfasussy* és rokon családokat mély gyász sujtotta. *Matolcsy Ferenczné* szül. *Ujfalussy Zsuzsanna* életének 72-dik évében meghalt. A nagy időket élt urasszonyt f. hó 23-án temetik, délután 2 órakor a Rákóczi utca 10-dik számú háztól.

— **Gazdasági ismétlő iskola.** A tanács már régebben megbizta a mérnököt, hogy a Debreczenben építendő gazdasági ismétlő iskola terveit készítse el. A mérnökség azonban nem készítette el, hanem haladékot kért a tervek benyújtására a jövő év márciusáig. A tanács a haladékot megadta.

— **Három papi állás betöltése.** Következik el a közel jövőben. Az egyik a balmazújvárosi ev. ref. német lelkészi állás, a másik a hosszupályi ev. ref. lelkészi állás, a harmadik a mezőtúri egyik lelkészi állás betöltése. Mindegyik lelkészi állásra érdemes ifju lelkészeket emlegetnek. A balmazújvárosi német papi állást f. hó 27-én töltik be, a legnagyobb valószínűség szerint *Szabó Antal* szoboszlói segédlelkész, vallás-tanárt egyhangulag választják meg. A választási elnökök dr. *Baltazar Dezső* hajdusoboszlói ev. ref. lelkész és ifj. *Lengyel Imre* kir. ítélőtáblai bíró. — A hosszú-pályi lelkészségre *Csighy Andor* debreczeni segédlelkészünket emlegetik, mint a kiben leginkább öszpontosul a hívek bizalma. — A mezőtúri nagy egyház egyik lelkészi állását pedig a tudós tiszaroffi pappal, *Lenz Gézával* töltik be, még pedig meghívás útján.

— **Rácz Károly diadala Kassán.** A magyar cigányzenészek egyik legkiválóbb mester-czigánya tagadhatatlanul *Rácz Károly* debreczeni primásunk, a ki a zenekarát is a minta zenekarok sorába emelte. *Rácz Károly* a kassai színpadon, kiváló zenekarok mellett, három este hegedült versenyen kívül és valóságosan lázba ejtette az egész Kassát, mely körülrajongva ünnepelte a debreczeni híres hegedűst. Őt ítelték a legelső magyar cigánynak a zenekarával együtt. Érdemes a megemlékezés, hogy *Rácz Károly* a színpadi három szereplését, mindig nemzeti fohász rázendítésével kezdte meg. Az első este a „Hymnusz”-t, a második este a „Hazának rendületlenül”-t, a harmadik este a Kossuth-nótát zendítette rá beköszöntőül és hasonlólag magyar, hazafias dalokat hegedült azután is. Mi megértjük, hogy oly tünevényes hatást ért el, a melyhez szívből gratulálunk mi is.

— **Nagy vadászat Savóskuton.** Debreczen város egyik vadban gazdag erdőjében, a savóskuti erdőben nagy és sikerült hajtóvadászatot tartott vasárnap a debreczeni vadásztársaság. A vadászatot az öreg Gräf bácsi rendezte.

Az öreg vadászmester büszke lehet az eredményre, mert több özet ejtettek el. A vadászatban, mintegy 28 puskás ur vett részt 130 hajtóval; 13 özet, 42 nyulat, és 4 rókát ejtettek el. A vadászaton *Konkoly-Thege* huszárszázados, *Cseley Gyula* és *Károly József* főhadnagyok, *Orosz Sándor* főszolgabíró, *Szabó nyug. vinczellér* képezdei igazgató, *Biró Géza*, *Vinnay Géza*, *Bay István*, *Berger Jenő*, dr. *Horváth József*, dr. *Kun Mihály*, *Fischer Lipót*, *Biczó Gyula* és még többen a debreczeni vadászurak közül vettek részt. Ezuttal elmaradt az erdészlakban szokásosan tartott, a vadászat befejeztével tartott tor, mert a nedves, sötét időjárás miatt már kora délután hazakocsizott a szerencsés vadásztársaság.

— **Adomány a népkönyvháza.** Az elhunyt főkapitány nemes lelkű özvegye, *Dragota Natália* urnő tegnap 100 koronát küldött a tanácsnak a népkönyv házára.

— **Nem lesz kedvezményes jegy.** A helyi vasút r. t. igazgatósága a legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a testületeknek és egyletek tagjainak a multban engedélyezett mérsékelt áru bérletjegyeket megszünteti s azok helyett az erre jogosult tagoknak igazolás mellett a jövő év január hó 1-től füzetjegyeket a 20 drb. 2 korona ár mellett bocsájt rendelkezésökre.

— **Gyűlés a tanári körben.** A debreczeni tanári kör e hó 19-én tartott gyűlést *Várady Károly* r. k. főgymnasiumi igazgató elnöke alatt, aki meleg szavakkal adott kifejezést azon örömmek, mely a tanárokat *Beóthy* Zsoltnak főrendi taggá való kinevezése felett eltöltötte és indítványozta, hogy a kör a tanügyi és nemzeti művelődés érdemes harcosságát üdvözölje. Azután *Hoffer Károlyt* parentálta el az elnök; az emlékkő felállításának költségeihez a kör is hozzájárul. Ezek után dr. *Horvay Róbert* a gyakorlati tanárképzésről tartott tartalmas felolvasást és ennek révén tett két indítványt a tanárjelöltek gyakorlati évének szükségességéről, mely indítványokat alapos hozzászólás után a kör magáévá tett. Utána *Barcsa János* a nyelvtanítás egységessé tételéről tett szépen megokolt indítványt, hogy a t. kör a hajdumegyeyi tanítók Gönczi körével együtt próbálja megoldani a nyelvtanítás egységét. Többen szóltak az indítványhoz és azt mint nagyon életrevaló eszmét élénk megbeszélés után magukévá tették.

— **Az előadások kezdete a színházban.** A tanács kimondta mai ülésén, hogy a színházi bizottságnak nincs joga az előadások kezdetének idejét megállapítani, egyben azonban elrendelte, hogy az előadások január elsejétől fél 8 órakor kezdődjenek. De nem azért, mert a színházi bizottság akarja ezt, hanem a közönség, amelynek kívánságát, mint közóhajt, a tanács teljesíteni akarja.

— **Verekedés.** A vinkó erősen buzdul a magyarokban, aminek vérvetés a vége rendszeren. *Kótor* Józsefben is felbuzdul a vér az éjszaka és úgy helyben hagyta *Horvát* Ferenczet, hogy lepedőben forgatják azóta. A véresre vert *Kótor* feljelentette a rendőrségnek az esetet.

— **Frank Zoltán könyve.** Idevaló kedves kartársunk *Frank Zoltán* (a szellemes *Széporka Zsolt*) esinos kiállítású művel lepte meg a karácsonyi könyvpiacot. *Alakok és hangulatok* című kötete most hagyta el a sajtót. A cím is kifejezi már mi a tartalma e könyvnek. Addig is megérdemelt bővebb méltatására visszatérünk, a legmelegebben ajánljuk *Frank Zoltán* legújabb könyvét azoknak, akik az élet terhes gondjai között néhány vidám, kellemes órát akarnak szerezni maguknak. Ára 2 knrona. Megrendelhető a szerzőnél a Szabadság szerkesztőségében vagy pedig a *László József* könyvnyomdájában.

— **Népkönyv háza megnyitása.** A népkönyv háza december 23-án délben nyitja meg a város. A megnyitáson részt vesz *Oláh Károly* tanácsnok, a népkönyv háza felügyelője is. A tanács mai ülésén 500 koronát szavazott meg a népkönyv háza céljaira a szegényalapról, s ehhez hozzáátettek még 150 koronát a Csáky alapítványból.

— **Homokkerti lakosok kérvénye.** A város mostohái, a homokkerti lakosok kérvényt adtak be a tanácshoz, hogy a főutcát szélesítse ki, mert az annyira szűk, hogy ott a folyton fokozódó kocsik és személy közlekedésre teljesen alkalmatlan. A mai tanácsülés foglalkozott a homokkertiek méltányos kérelmével és kiadta azt a mérnökségnek, hogy a homokkerti főutcájának kiszélesítéséről, szabályozásáról készítsen tervet és költségvetést. E határozattal azonban mi nem vagyunk elégedettek, mert a homokkerti végleges szabályozására van már szükség. A homokkertiek csak éppen úgy, mint a többi polgárok hozzájárulnak a közöltségekhez, tehát elérkezett az ideje, hogy ellenérték gyanánt ők is kapjanak valamit.

— **Rákóczi ünnepély.** A ker. akadémia ifjúsága nagyon szépen sikerült ünnepélyt tartott II. Rákóczy Ferencnek emlékére. Az ünnepélyen a teljes tanárikaron kívül a ker. női tanfolyam bájos kisasszonykái és a ker. akad. ifjúsága volt jelen. Az ünnepély minden pontja nagyon jól sikerült. Különösen kiemelendő *Hegedűs Gyula* fels. ker. isk. középső osztályu tanuló beszéde, ki díszmagyarban mondta el Rákóczi Viktor „Rákóczy üzenete” című beszédét. Azután *Eichorn Oszkár* olvasott fel Rákóczy emlékére. Majd *Debreczeni Gyula* szavalt. Az ünnepélyt a kereskedelmi iskola énekkara által előadott kurucz nóták emelték, melyeket az intézet kitünő énektanára tanított be. A Rákóczi induló hangjai mellett ért véget a lelkes, szép ünnepély.

— **Elmaradt felolvasó ülés.** A kereskedő ifjak társulatának tegnapi hírdett felolvasó ülése a munkaszünet felfüggesztése következtében, karácsony másodnapjára halasztatott.

— **Anyakönyvi hírek.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalhoz, meghaltak: *Csonka Mártonné* ev. ref. 34 éves, *Balogh Imréné* ev. ref. 30 éves, *Teleky Károlyné* ev. ref. 38 éves, özv. *Kerekes Sándorné* ev. ref. 47 éves, *Fekete Miklós* gör. kath. 22 éves.

Karácsonyfa diszek,

ugyszintén egyszerű és diszes **czukorkatartók**, saját gyártmányu **czukorkák, teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT czukrásznál.

Gyermek a büntetésben. Ez a büntetés a rendőrségi börtön. Ide került a 12 esztendő *Tánczos Sándor* is. A rendőrség jelentést tett róla a tanácsnak, hogy helyezze el valahová, de a tekintetes urak ma könnyelműen keresztül siklottak a dologon, a szegény gyermek pedig továbbra is ott marad a csavargók és csirkefogók társaságában.

x *A leghálásabb karácsonyi és újévi meglepetések Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. Piacz-utca 44. A műterem kapubejárataánál állandó kiállítás.*

x **Ne határozzon addig,** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének meg nem tekinti az alföld legnagyobb tájékpipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen söresarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

x **Finom és legjobb szabásu** uri fehérneműket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint ujdonságokat uri divat cikkekben; Dániai Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárczipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

x **Hová menjünk?** Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, a hol a vadserítés, őz, fázán, fenyő madár, kecsge, harcsa, balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglők egyedüli, ahol a legnyenczebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Táviratok.

Visszavont pótlék.

Az ülés véén ma Vázsonyi Vilmos kérdést intézett Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterhez, hogy mi igaz abban, miszerint a vasutasok fizetésének rendezésére felvett 1.800.000 koronát tevő összeget, amelyet visszavont, még pótlék alakjában sem akarja kiosztani. Hieronymi azonnal felelt, hogy a vasutasok fizetését ugyanakkor fogják rendezni, mint az állami tisztviselőket. Eddig fokozatos előléptetés volt a rendszer, ezután a szolgálati évek után lesz. Az automatikus előléptetési rendszer lehetetlenség, mert külön státust képeznek. A költségvetésbe 1.800.000 korona lett felvéve. Ezt az összeget a legjobbnak látta előléptetésekre felhasználni. E sántikáló választ a Ház többsége tudomásul vette.

Kaas Ivor mentelmi ügye.

Ma a képviselőház a mentelmi ügyeket tárgyalta. Nagy vita keletkezett Kaas Ivor báró ügyénél. Kaast az ügyészség azért kérte kiadatni, mert kemény hangon irt hírlapi cikkekben az egyetemi tanács eljárását bírálta, amidőn az egyetemi tandíj elevedéséről irt. Az ügyészség nyilvános rágalmazásért perbe fogta és kérte mentelmi jogának felfüggesztését. A bizottság javasolta kiadatását. Ezzel szemben Várady Károly, Szederkényi Nándor, Olay Lajos, Ugron Gábor, Szatmári Mór elleneztek kiadatását. De a többség kiadta.

Agyonvert polgármester.

Gráczból táviratozzák: Hermansdorff polgármesterét, mert az inségsegély kiosztásánál igazságtalanul járt el és rokonainak hűveinek részrehajlóan kedvezett; a parasztok agyonverték. A városkában nagy az izgalom. Sokan elmenekültek a nép dühe elől.

Uj miniszter.

Nagy feltűnést keltett a folyosón, hogy a képviselőház folyosóján gróf Tisza István hosszasan tárgyalt gróf Széchenyi Imrével. Mondják, ő lesz a király személye körüli miniszter.

Véres zendülés.

Dobrest biharmezyei községben erdő kihágásért végrehajtott két csendőr. A már előbb felizgatott nép megrohanta őket a hivatalokkal együtt, akik az urasági majorba menekültek. Az egyik csendőrt lelőtték, véres tagjait a községben végig hurezolták, az urasági majort felgyújtották. Százhusz munkás és hivatalnok halálos rettegésben töltötte a napot, mignem végre 30 csendőr érkezett a községbe. Az izgalom nagy.

Póttartalékosok behívása.

Bécsből táviratozzák, hogy a hadügyminiszter rendelete szerint a december 15-ig nem szabadságolt harmadéves katonák mint tartalékosok, akárcsak háboru idején, továbbra is bentartandók. Az 1904. év február 1-re behívott póttartalékosokból, ha az 1902. évi létszám az ujonczokat nem fedezi, akkor az 1901. évi póttartalékosokból 28 napon túl is visszatartandó a megfelelő létszám.

Megégett magyar munkások.

Newyorkból táviratozzák: egyik észak-amerikai állomáson, ahol 60 olasz és magyar munkás dolgozott, a mig aludtak, éjjel a faépületet a többi munkás boszúból felgyújtotta. Borzalmas jelenetektörténtek. Negyven munkás bent égett, számosan megsebesültek, A legtöbb halott — magyar.

Uri nők a fogházban.

A földbirtokosné és a táblabíró özvegye.

Deme Ida sajlódi földbirtokos igazi réme a bírónak. Teljes életét a bíróságok előtt töltötte s mindig iránta való roszindulatot olvasott ki a bíróságok ítéletéből. Egyébként elvált asszony, a ki felekezetenkívülinek vallja magát.

Benczur Miklós dr. edelényi járásbírónak borsózdott a háta, ha Deme Ida nála megjelent. Tavaly őszkor vagy hat pöre volt előtte folyamatban, közöttük egy Csóré nevezetű munkás ellen, a kit súlyos testi sértés miatt vádolt meg. A bíró többször megidézte a bevádoltat, de az feltalálható nem volt. Ezért Deme Ida annyira megharagudott a járásbíróra, hogy ellene feljelentést tett a miskolci törvényszéknél, részrehajlással és igazságtalansággal vádolta őt.

A miskolci törvényszék nyilvános rágalmazás miatt négy hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a földbirtokosnőt. A kassai kir. ítélőtábla két hónapi fogházra szállította le a büntetést, a pénzbüntetést pedig helyben hagyta. A kir. kuria első büntetőtanácsa Tarnay János előadásában s Thassy Pál koronaügyész helyettes indítványára, a semmiségi panaszok elutasításával ma hozzájárult a tábla ítéletéhez.

A másik eset tragikusabb ennél. Színhelye: Budapest.

Szardán este a főkapitányság Zrinyi-utcza kapujában izgalmas jelenet történt. Lehetett úgy fél hat óra, mikor az ott haladó 293. számú csukott kétlovas bérkocsi ajtaja hirtelen felpattant s hangos segélykiáltással kiugrott belőle egy urinő és pedig oly szerencsétlenül, hogy a kocsi alá bukott s a hátsó kerekek keresztül mentek rajta.

A sikoltozásra s a bentülők kiáltásaira végre Jerzsabek István bérkocsis megállította a lovakat. A kocsi belsejéből ekkor egy fegyőr és egy fiatal ember ugrott ki és sietett a sárban vergődő úri nő segélyére. Az összeverődött közönségből egy pár ember is segített nekik s a folyton kiabáló hölgyet bevitték a közeli rendőrségre, a hol dr. Rózsa ügyeletes rendőrorvos nyújtott segélyt a csekély sérülést szenvedett nőnek.

Dobos Imre fegyőr ezalatt megtette jelentését az ügyeletes rendőrnek. Ezek szerint az urinő V. A. nyug. kir. táblabíró özvegye, a ki ép szardán töltötte ki a Markó-utezában a sikkasztás miatt reá rótt 30 napi fogházbüntetését.

A megszegyenítő büntetés annyira hatott a szerencsétlen asszonyra, hogy elvesztette lelke egyensúlyát s az elmezavar tünetei jelentkeztek nála.

Mikorára a fogházban ezt észrevették, már letelt a büntetés ideje. Szardán kellett volna a boldogtalant szabadon bocsátani, de ép a fenti okból a rendőrséghez akarták átszállítani, mikor az üldözési mániában levő nő kiszakította magát a felügyeletével megbízott ör kezei közül s kiugrott a kocsiból. Miután pedig az ügyeletes rendőrorvos is konstataulta az elmebajt, a szánalomra méltó asszonyt a Lipótmezőre szállították.

Színház.

Hírek a színházirodából. Kedden kerül színre Ohnet György 5 felvonásos színműve a „Serge Panine“ a legutóbbi szereposztással. Vasárnap este ismét premier lesz színházunkban, színre kerül Heyermanns Herman 3 felvonásos drámája a „Ghetto“, melynek a főszerepén Menszáros Margit, Arday Ida, Csige Ilonka, Sebestyén Géza, Klenovits György, Faragó Ödön, Csiky László, Cserny Béla, Nagy János és Szalay Károly játszóak. Karácsony első napján délután kerül színre a „Hófehérke és a hét törpe“ című tündérmese, félhelyárral.

Kutba zuhant lakodalmas nép.

(Tömeges emberpusztulás.)

Nádaly községben megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap éjjel.

Páncsics György odaváló lakos házában lakodalmat tartottak, amelyre a szomszédos Turia községből is hivatalos volt a rokonság. Éjféltájban Protics Száva nevű turiai gazdaember ittas fővel kiment a szobából. Csak jó későre tünt fel a vele egy asztalnál ülő vendégeknek Protics elmara-

Révész Zsigmond

Debreczen, Piacz-utca, városi uj bérház. ♡

♣ Ajánlja legnagyobb választéku raktárát **férfi-, fiu-, női- és gyermek cipőkben, csizmák, kalapok és sapkákban legjobb minőség és olcsóbb, mint bárhol.** ♣

dása. Keresték a házban mindenfelé, míg végre az egyik asszony, aki a főzéssel volt megbizva, azzal a hirrel futott be, hogy a kutban van valami, amibe a vödör megakadt. Erre az egész lakodalmas nép kifutott az alacsony rovásu kuthoz, amelynek a mélyében csakugyan Protics Száva feküdt.

A lakodalmas nép rémülve vette a kutat körül és hozzáláttak, hogy Proticsot, ki már halva volt, kihúzzák. Ekkor a laza föld a körülálló nehéz sulya alatt leszakadt, minek következtében nyolcz ember a kutba zuhant.

A lezuhant emberek jajveszékése és segélykiáltása fejvesztette tette a többieket, akik aztán nagy sokára tudtak egy hosszú kötelet keríteni, amelyvel hat embert még sikerült kimenteni, de Ivanovics Illés és Kuzman Vazul, akik még esés közben súlyosan megsérültek, a vízbe fulladtak. A három halottat csak reggel tudták kihuzni a kutból, amikor a kut környékét sikerült megerősíteni és létrákon lejutottak.

A szerencsétlenség okának kiderítése végett a vizsgálatot megindították és az esetről táviratilag értesítették az újvidéki törvényszéket.

Vármegyénk és a közvidék.

Gönczi egyleti ülés Hajdunánáson. A hajdumegyei Gönczi-egylet böszörményi köre f. hó 19-én járásköri ülést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Megnyitás. 2. A népoktatási törvény revíziója kapcsolatban a szolgálati viszonytal. Előadó: Dobó Sándor. 3. A nyugdíj-törvény revíziója. Előadó: Lévy Imre. 4. A fizetésrendezés kérdése. Előadó: Dobrossy István. 5. Népvédelési egyletek szervezése. Előadó: Bán Géza. 6. Mit tehetünk az alkoholizmus terjedése ellen. Előadó: Almássy Kálmán. 7. Indítványok tárgyalása. 8. Tisztújítás. A gyűlésen Böszörmény, Hadház, Dorog, Balmazújvárosról igen szép számmal vettek részt a tanítók, kiket a nánási derék tanítók páratlan szívesseggel fogadtak. Az ülésen minden egyes tárgy felett élénk eszmecsere fejlődött ki s a hozott határozati javaslatok a központonba terjesztettek be. Ülés után a főiskola egyik termében bankettre gyűltek össze a tanítók, hol a gymn. tanárikar, s a városi előkelőségek közül is többen vettek részt.

Aki Drakulicsot fölpofozta. Országos nagy szenzációt keltett a szabadkai pincér esete, aki bizony alaposan fölpofozta Drakulics Pál képviselőt. A nagyváradi pincérek is nagy örömmel vették tádomásul a gorombáskodó képviselő megfenyítését, sőt több üdvözlő sürgönyt is küldtek. Egyike a gratuláló sürgönyöknek így hangzik: Lukács János főpincér Szabadka. Sikeres elégtételért fogadd nagyrabecsülésünket. Márkus, Friedmann, Harstein, Klein, Kalmár, (Royal-kávéház.)

A Karczagon létesítendő „Kosuth” szobor költségeinek összegyűjtésére annak idején az erre szervezett bizottság gyűjtőívet bocsátott ki, mely gyűjtőíveken ez ideig — mint az a bizottság pénztárnokának kimutatásából kitűnik — 1135 kor. 59 fillér folyt be, mely összeg mint takarékpénztári betét kezeltek.

A tetéleni Népkör decz. 25-én délután 4 órakor házfelavató ünnepélyt tart, melyen közreműködnek Baróthy Béla ref. lelkész, Gere Gyula ref. tanító és Teleki Sándor elnök. Az ünnepélyt 6 órakor táncmulatság fogja követni.

Ora és ékszer

legjobb, legszebb

Karácsonyi és Újévi ajándék.

Ébresztő órák 1 frt 70 kr. Zsebórák 2 frt 50 kr. Ezüst láncz 1 frt 20 kr. Arany gyűrű 2 frt. Ingaóra 6 frt. Salon óra 10 frt. Mindennemű órák és ékszerek legolcsóbb árban szereshetők be.

Ora és ékszer javítások gyorsan és jutányosan jótállással.

— Legyen óvatos. Adott szava önt nagy veszedelembé sodorhatja.

— Életem legnagyobb része állandó veszedelmeknek volt kitéve, és hozzá vagyok már szokva a különös eseményekhez s kalandokhoz.

— Egy kis vakmerőség kellett hozzá, hogy egy előttem teljesen ismeretlen embert kérjek segítségül, de ez a gazember üldöz engem.

— Az az ember ott a sarokban?

— Igen.

— Az már nekem is feltűnt. Láttam, hogy nem veszi le kegyedről a szeméit.

— Már több nap óta üldöz, folyton a sarkomban van, eddig még szerencsére sikerült előle menekülnöm.

— Tudja kegyed az okát, hogy miért üldözi?

A hölgy nem válaszolt, mire a titkos rendőr kérdezte:

— Tiszt ő?

— Nem — válaszolá a hölgy — ő egy gazember.

— Tehát kegyed ismeri őtet? — kérde a titkos rendőr.

— Nem, nem ismerem, de ha elmondanám önnek, hogy — legalább amif én sejtek — miért üldöz, úgy ön könnyen elárulná magát, mert nagyon megijedne.

A legkisebb jellel sem árulom el meg-
lepetésemet.

— Annak az embernek szándéka engemet megölni.

Egy kis borzalom mindenesetre futott végig tagjain hősünknek, azonban mindjárt teljesen nyugodt hangon kérdezé:

— És miért akarja kegyedet megölni?

— Annak hosszú meséje van, melyet nem bizhatok olyan könnyen egy idegenre. Biztosíthatom önt, hogy egy becsületre méltó, ártatlan és üldözött nő vagyok, aki egy igazságos ember védelmére — egy betörő gazember rossz terveivel szemben — érdemes. Nem kívánok öntől egyebet, mint hogy segítsen, ha a vonat New-Yorkba érkezik, ettől az embertől elmenekülni.

— Azt minden körülmények között megteszem: bizton számíthat reám.

— Egy szép napon talán még büszke is lehet ön ezen szolgálatára. Azonban mielőtt elválnánk, arra kérem majd önt, hogy lakása címét velem tudassa.

— Azt is szívesen megteszem, azonban azt már most megmondom, hogy nagyon jó lesz, ha bennem teljesen megbizik, mert én titkos rendőr vagyok...

— Ön titkos rendőr?

— Igenis.

Egy pillanatig elhallgatott a hölgy, majd ismét megszólalt:

— Csodálatos a véletlentől, hogy éppen önt szölitottam meg.

— A mi találkozásunk sajátságos előzményekkel szorosan összefügg, amelyet egyelőre még nem mondhatok el kegyednek, azonban továbbat majd biztosan meg fogja tudni.

— Akar ön az én kérdésemre nyíltan és becsülettel megfelelni?

— Kérem.

— Nem üldözött ön is engemet?

— Határozottan nem.

— Folyt. köv. —

Szerkesztői posta.

K. S. dr. Azért nem közöltünk a „Csarnok” estélyéről tudósítást, mert meghívót nem kaptunk, már pedig mi oda nem megyünk, ahová bennünket nem hívnak.

Kurián Gyula

műorás és óra készítő
Debreczen, Placz-utca 42.

Megöltek egy legényt.

Filipovits Szimó óbecsei illetőségű czipesz legényt Újvidéken haragosai megölték. Az eset részletei a következők:

Éjjel 10 és 11 óra közt a „3 korona” vendéglő előtt verben fetrengve találták Filipovits Szimát. Dr. Koda Sándor kerületi orvos nyújtotta az eszméletlennek az első orvosi segínyt. Rendeletére Filipovitsot a városi kórházba szállították, hol Vései Elek rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője akarta kihallgatni, de oly állapotban volt, hogy ezt nem tehetette meg.

Vései nyomban megindította a nyomozást, melynek eredménye az lett, hogy a tetteseket Vernacski Zsiván, Vernacska Jován és Gyurgyev Brankó személyében kinyomozták. Utóbbi három a „Zadruga” koresmából jövet a „3 korona”-hoz czimzett vendéglőbe tért be, hol Filipovits Szima is hozzájuk csatlakozott és mindjárt veszekedni kezdett Gyurgyev Brankóval, ki Óbecsén mult évben Filipovicsot mellbeszurta. A veszekedés zajára a vendéglős Filipovicsot kidobta. De ez kint megleste a három társat és késsel fenyegette őket, ha közelükbe mernek jönni.

Gyurgyev odament Filipovicshoz, az késével szurni akart, de Gyurgyev kezével megfogta a kést, amikor is összevágta magát és botjával Filipovics fejére suhintott. Filipovics erősebb lévén letépette Gyurgyevet, amire a két Vernacski sietett társuk segélyére és 17 szurást ejtettek Filipovicsra. Mindhármat letartóztatták. Az egyik Vernacskit Felsőkovilon fogták el.

Filipovics hétfőn reggel meghalt.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény Old Sleuth-tól.)

Fordította: Papp Dezső.

Manfréd megértette, hogy itt minden feltűnést kerülnie kell, átvette a papirost és olvasta:

„Tisztelt Uram! Sziveskedjék engem megszólítani és elkísérni; az okot majd elmondom.”

Az aláírás így hangzott:

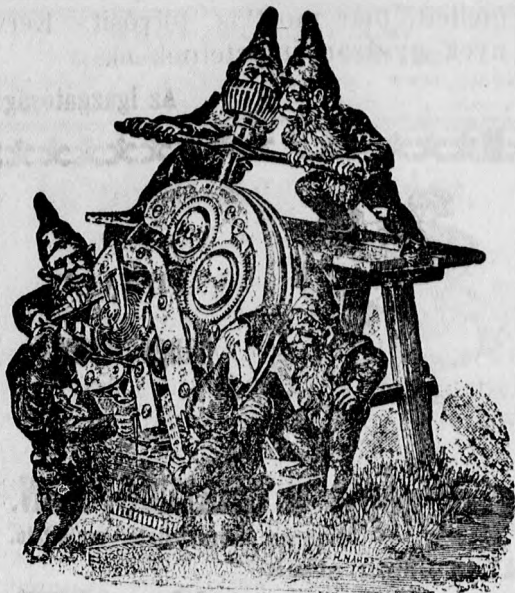
„Egy veszélyben levő nő.”

A legközelebbi pillanatot Manfréd felhasználta, ismeretséget kötött a fátyolos hölgygel; eközben minden feltűnést mellőzve, lopva figyelte a másik utitársat, akinek arca csalódást és boszuságot árult el.

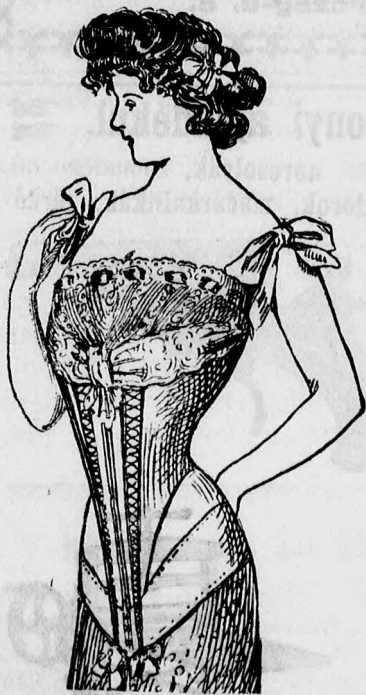
— Ezt jól csinálta, — suttagá a hölgy — köszönöm, uram.

— Oh, kérem — felelé Manfred hasonló hangon — teljes örömmel állok szolgálatára.

Modern órák
 I.-a Magyar, angol és svájci művekkel igen
 előnyös áron
HORVÁTH GUSZTÁV
 óraművesnél. Debreczen, Hatvan utca 2. sz.
 — Karácsonyi választék. —

Goldstein Karolina
 orvosiilag elismert műterme
 Debreczen, Piacz-utca 42. sz.

Legujab facon orvosiilag elismert és ajánlott
 előlőfűző egészségégi miederek.

Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishid-n. 8.

Szemüvegeket és orrcsüptetőket finom üveg- vagy valódi hegyjegecsekkel, aczél, álny, ezüst, arany- vagy teknősbékacsont keretben. Színházi és kettős tábori látesöveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távcsövek, Aneroid- és higanylégsúlymérőket. Ablak, szoba, terem, fürdő-hőmérőket. Górcsöket. Nagyító üvegek. Rajzszközök uj ezüstből. Teleszkópokat, irányítúket, napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna magica.) Püthető gőzgép minták. Dörzsvillamgépek. Mellékkészülékek villamgépekhez. Földtekék (Globusok.) Ásványgyűjtemények. Pényképészeti készülékek.

Arjegyzéket bérmentve küldünk. Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Göczey István

fűszer, csemege, bor és pálinka különlegesség kimérése

Debreczen, Hunyadi-utca 26. sz.

Karácsony és Ujévre

ajánlja dusan felszerelt fűszer, festék, liszt és csemege áruit, valamint valódi kisüstön főtt baraczk, málna, cseresznye stb. pálinkáit.

Főraktár és árusítás:

szénsavas savanyu vizből
Baross-forrás

Debreczen és vidéke részére, mely női bajok, vérszegénység, vese és hólyaghurutos bántalmaknál orvosilag elismert kitünő eredménnyel használtatott.

Debreczen sz. kir. város
 világítási vállalata.

I. RENDÜ TISZTA PIRSZÉN

házhoz szállitva

mázsánként

3 kor. 60 fillér.

Megrendelhető

a légszeszgyár városi irodájában
 Piacz-utca 81. sz.

A legelőnyösebben
 szerezhetők be az itt felsorolt és nagyválasztékban raktáron levő cikkek, u. m. :
kalap, sapka, téli keztyű, meleg alsó ruházat, nyakkendő, esőernyő, posztócsizma
 és mindentéle kivitelü női, férfi és gyermek posztó és bőr
CZIPŐK
WITT ADOLF
 uri divat, kalap és cipő üzletében
 Debreczen, Piacz-utca 19.

Orosházi házikenyér
 sütöde

liszt árjegyzéke.

0. Kalácsliszt	fill.	26.—
2. Rétes liszt	"	24.—
I. rendü kenyérliszt	"	23.—
II. " " "	"	21.—
III. " " "	"	20.—
I. " Rozsliszt	"	19.—

Naponta friss élesztő.

Kivánatra házhoz is szállitattik.
 Tisztelettel
Gémes Ferencz és Társa. ut.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK. Ifjusági iratok és képeskönyvek.

Disz művek
 nagy választéka.

László Albert és Társa
 HEGEDÜS S. és SANDOR I.
 könyv és papirkereskedésében
 Debreczenben.

Levélpapír különlegességek. Festékdobozok. Asztali tintatartók.

LUSZTIG és BÁN
 FÜSZER-, LISZT- és GYARMATÁRU KERESKEDÉSE
 DEBRECZEN Simonffy-utca 2. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü fűszer- és csemegeárukban a legelőnyösebb áron mellett.

KIVONAT ÁRJEGYZÉKÜNKBŐL:

1 kg. teasütemény 80 kr.	1 kg. Santos kávé	1. —	kr.	0	1 kg. Mazsola másodrend	—50	kr.
1	" Különleges kávé	1.30	"	1	" " elsőrendü	—60	"
1	" Óriás kávé	1.40	"	1	" " aranyárga	—72	"
1	" Cuba kávé	1.60	"	1	" " kivál. nagysz.	—80	"
1	" " " finom	2.—	"	1	" Mandula bari	1.20	"
1	" " " különleges	2.20	"	1	" " Molfetta	1.40	"
1	" Gyöngy kávé közfin.	1.30	"	1	" " Kézzele válog. Avola	1.60	"
1	" " " finom	1.60	"	1	" " Kék mák	—34	"
1	" " " legfin.	2.—	"	1	" " Törmelék csokoládé	1.—	"
1	" Arany Java	1.60	"	1	" " Teasütemény	—80	"
1	" Mocca	1.60	"	1	" " Teák dekája 4—12 krajczár.		1 ftl.

Déli gyümölcsök, tisztán kezelt egész és törött fűszerek, főzelékek a legolcsóbb áron.

Naponta friss pörkölt kávé. — Nagyvárad élesztő gyár főraktára.

Apró hirdetések.

CSÁTHY FERENCZ

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűköl színdett minden szó 4 fillér.

Debreczenben, Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál. Ajánlja **10.000 kötetből** álló magyar és német **kölcsönkönyvtárát** a n. é. közönség szíves figyelmébe jelen őszi és téli évadra a legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsönkönyvtár-jegyzék. Telefon 296.

Üzlet áthelyezés miatt karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak rendkívül olcsón szerezhetők be **Miklós és Markbreit** bazárában Piacz-utca, Frohner-szálloda mellett.

Ha nincs pénze és mégis karácsonyi ajándékokat akar, úgy jöjjön **KAISER SALAMON** Debreczen, **Halvan-utca 2. sz. alá** hol **kényelmes heti és havi részletfizetésre** férfi ruha szöveteket, férfi, fiu kész öltönyöket, nőruha szöveteket, legújabb női paletokat, szőnyeget, csipke függönyöket, tükröket, képeket stb. szerezhet be.

Egy intelligens fiatalember ugyanoly leány ismeretségét ohajtja kit esetleg pártfogolna. Leveleket „Pártfogolt” alatt, kiadóba.

Szép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedró használata által. Debreczenben kapható: Tóth Béla gyógyszerárában, **Böszörményben**: Bernáth Miklós gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Hajduszoboszlón. Egy doboz ára 50 fillér.

Kiss Gusztáv arcképfestészete Debreczen, Jókai-utca 16. szám alatt létezik.

Nagyválasztéku előnyomda. Mindennemű női kezimunkákban ujdonságok óriási választékban. Ugyanígy gyönyörű faragványok Füstös Testvéreknel Debreczen, Piacz-u. 12.

Kiváló finom kalács és kenyér liszt beszerezhető az orosházi kenyérsütődeben.

Grünfeld Adolf férfi-, fiu és gyermek ruhaüzletében ünnepekre legolcsóbban lehet vásárolni. (Kistemplom bazár.)

1 kiló Teasütemény 90 krajczár és feljebb Félégházi János kereskedésében Piacz- és Miklós-utca sarok.

Kugler (Gerbaud) cukorkák eredeti árakon és csomagolásokban kaphatók László Albert és társa (**Hegedüs S. és Sándor I.**) könyvkereskedésében, Debreczenben.

Egy 7 szobás utcai lakás verendával és mellékkeliségekkel, 4 lóra való istállóval május hó 1-re kiadó Rákóczy-utca 12. szám. Ugyanott több garcon lakás tiszturak részére kiadó.

Vendéglősöknek, korcsmárosoknak jutányosan számítom **hordószámra** kitűnő ezerjós rizling boraimat. Poroszlay László Hunyady-utca 3.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka rizskásámat, egy kiló 14, 16, 18, 20 kr., saját örlésű törött fűszereimet, Lindenfeld Jenő, Városház-utca.

Legfinomabb szegedi rózsá és korona paprika óriási mennyiségben kapható Lindenfeld Jenő fűszer nagykereskedőnél Városház-utca.

Aki szomorú ünnepeket nem akar magának tűz által szerezni, úgy petroleumot legolcsóbban Fazekas Kálmán festék és petroleum üzletében Hatvan-utca 6. sz. szerezheti be, mely a legkényesebb csillárokat elégíti ki és nem robban.

Kitűnő minőségű prágai sonka családok részére, 1 drb 2 1/2-3 klg., 1 klg. 1 fut 20 kr. Bán Kálmánnal Egyháztér.

Tisztán égő szagnélküli petroleum literenként 16 kr. **Darvas Miksa** fűszer és gyarmat-áru kereskedésében, Deák Ferencz és Teleki-utca sarkán. Telefon 294.

Öhm Emil „szőlőfürdő” vendéglője Hunyadi-u. 1. Izzetes házi konyháját és tisztán kezelt borait ajánlja. Abonenseket elfogad.

Folyékony ezüst tisztít és ezüstöz minden fémtárgyat. Próba üveg 70 fillér, 1 üveg 1 és 2 korona Kontsek Gézánál,

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. évf. társulatára, **kölcsönöket** kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamattalab mellett, már most is folyósít. Kérve nyek gyorsan intéztetnek el.

Az igazgatóság.

Legpompásabb
ajándék!

Ingyen
hangverseny!

Világhírű **Mascagni-társulat** beszélőgépe a **GRAMMOPHON.**

Gyermeknek, felnőttek egyaránt pompás, olcsó ajándék. Hasznos, szórakoztató, mulattató. Kivánatra háznál is bemutatjuk.

Remek kivitelű képek modern keretekben.

Igen csekély **havi részletfizetésre** kaphatók

„Kazinczy” **Könyvkereskedő Részvénytársaságnál**

Debreczenben, József kir. herceg-u. 8.

Gyakorlati Karácsonyi ajándékok.

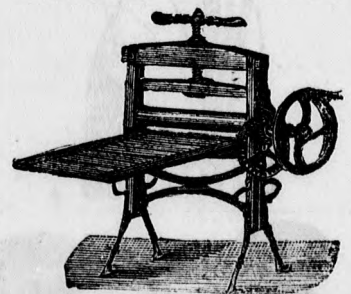
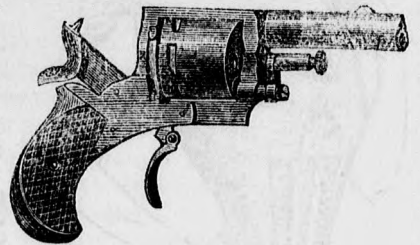
Vadászati felszerelések és fegyverek, **korcsolyák**, zománcozott, fényezett és nickl edények, **vasbutorok**, **madárkalitkák**, **fürdőkádák**, gyermekmosdó felszerelések és gyermekkocsik, **gyermek főzőedények** és **konyhák**, **gyermekvasalók** stb. stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás és legnagyobb választék

Tóth Gyula

vaskereskedése

Piacz-utca 20. és 27.

Elődöm Szent-Királyi Tivadar urtól

nagyválasztékban átvett

összes gyermekjátékokat, babákat minden elfogadható áron elárusítom.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség figyelmét ujonnan érkezett

műpar, bőr-áru s férfi-divat-áru ujdonságokkal

dusan felszerelt nagy raktáramra.

BORSOS KATA

műpar-áru kereskedő, DEBRECZENBEN.